

Poselství pro rok 2023

Vnitřní život a solidarita

Kde můžeme najít zdroj všeobsláhlého bratrství, ať už v rámci naší lidské rodiny, nebo zahrnující celé stvoření? V duchovních tradicích národů Země vykrytalizovaly v průběhu času různé odpovědi.

Nastal čas, aby křesťané dosáhli hlubšího pochopení víry. Ne proto, abychom se nějak prosazovali nebo tvrdili, že máme odpověď na všechno, ale proto, abychom účinněji přispěli ke společnému hledání těch, kdo se nechtějí jen podřídit osudu, ale rozhodli se pracovat na řešení velkých výzev současnosti. Toto Poselství pro rok 2023 se snaží najít způsoby, jak obnovit křesťanský život v naší době.

„Modlitba a konání spravedlivých skutků“ Takto formuloval pastor Dietrich Bonhoeffer svou intuici během hrozných let druhé světové války.¹ Když byl uvězněn, přemýšlel o podstatě křesťanského života. Uprostřed tragédie války prohlédl. V temnotě tehdejší doby viděl jasně:

Naše křesťanství bude záležet dnes jen ve dvou věcech: v modlitbě a v konání spravedlivých skutků mezi lidmi. Všechno myšlení, řeči a organizování ve věcech křesťanských se musí obnovit z těchto modliteb a skutků.²

Jak tuto intuici převést do dnešní situace? Každý může najít vlastní odpověď. My v Taizé bychom řekli, že takto: prohlubováním svého vnitřního života a solidaritou s ostatními nebo, jinými slovy, tím, že budeme posilovat život v modlitbě a rozšiřovat přátelství...

Svědectví Dietricha Bonhoeffera nám může pomoci objevit znamení Boží přítomnosti v našem životě. Velmi dobře si uvědomoval působení absolutního zla své doby. A přesto mu vnitřní síla umožnila stejně jako mnoha dalším lidem minulosti i současnosti, kteří se dodnes ocitají v situacích extrémního násilí, rozhodnout se pro naději, pro důvěru v Boha, aniž by si nad lidstvem zoufal.

I my se můžeme v současné situaci rozhodnout důvěřovat. Můžeme uprostřed našeho světa svobodně rozeznat světlo, které přichází odjinud. I když procházíme těžkou zkouškou, i když se zdá, že Bůh neodpovídá na naše volání, v našich srdcích už vychází světlo jako jitřenka (2 P 1, 19).

f. Alois

1. Dietrich Bonhoeffer (1906–1945) byl členem protihitlerovského odboje a působil ve Vyznávající církvi. V roce 1943 byl uvězněn a v roce 1945 popraven. Jeho texty, dopisy a úvahy psané ve vězení, měly po válce velký vliv a zůstávají významné dodnes.

2. „Myšlenky ke křesťanskému dni D. W. R. ***“ (květen 1944), in Na cestě k svobodě [Listy z vězení], s. 220.

Rozhodnout se důvěřovat

Co by mohlo změnit náš pohled na svět a probudit naši kreativitu, když je dnes mladá generace, a nejen ona, zatížena velkými břemeny? Je tu samozřejmě mnoho důvodů k pocitům hluboké úzkosti, která může ovlivnit naše vnímání světa i pohled na sebe sama. Někteří lidé mohou dokonce začít pochybovat o Bohu a jeho přítomnosti ve světě.

Mít obavy je pochopitelná reakce. Může být prospěšná, pokud nás vede k rozpoznávání a chápání nebezpečí, která nám hrozí, a k tomu, abychom byli jasnozřiví, ne naivní. Musíme si však dávat pozor, abychom nepodlehli rezignaci, cynismu nebo strachu, které nás mohou uvěznit ve spirále negativity.

Abychom se nedostali do takové slepé uličky, evangelium nám dává směr tím, že ukazuje na Ježíše Krista, který kráčí před námi. Kristus během svého života zažíval radosti, ale i starosti. Byl vystaven stále se stupňujícímu nepřátelství, které vedlo až k extrémnímu násilí kříže. Smrt však neměla poslední slovo, protože ho Bůh vzkřísil a žije navěky. V tom je neslýchanost evangelia. Jeho první svědkové nás zvou, abychom přijali riziko, které důvěra k tomuto poselství představuje.

Kristus i dnes doprovází každého člověka, aby všem zprostředkoval bezmeznou Boží lásku. Skrze Ducha svatého, Boží dech, nás uschopňuje stát na vlastních nohou a dává každému člověku nezcizitelnou důstojnost.

Nenechme se tedy ovlivňovat jen tím, co k nám přichází zvenčí, ale přijměme také ono vnitřní světlo, onu důvěru, která se nazývá víra.

Hledat obnovu v modlitbě

K přijetí nového pohledu na svůj život, ostatní lidi a svět je nutné podniknout osobní kroky. To se stane v hloubce našeho nitra, když přijmeme Boží laskavou přítomnost v našem životě. Je to vnitřní změna směru, kterou evangelium nazývá také obrácením a která nás vede k přijetí Boží útěchy a k tomu, abychom stále více milovali.

Všichni můžeme hledat místa a chvíle, kdy bychom mohli prožít takové vnitřní ticho, otevřít si prostor pro naslouchání a objevit společenství s Bohem. K tomu vyzýval své přátele už Ježíš: „Když ty se modlíš, vejdi do svého pokojíku, zavři za sebou dveře a modli se k svému Otci, který zůstává skryt.“ (Mt 6, 6)

Tato výzva dnes vyvolává dojem, jako že chce jít proti proudu. Žijeme v době, kdy roste polarizace a prohlubují se rozpory ve společnosti a někdy dokonce i v církvích nebo rodinách. To způsobuje, že nad tichým vnitřním růstem, který potřebuje čas, vítězí spíš hluk a lži.

Modlitba je proto ještě důležitější: je zdrojem naděje, cestou k rozvaze, umožňuje nám udržovat dveře dialogu otevřené, a to i s těmi, kteří nám odporují nebo kdo mají jiné obzory než my.

Kráčej společně s ostatními

Kromě osobní modlitby je tu ještě další povolání, a to kráčet společně s ostatními, s ohledem na ono všeobsáhlé bratrství,

jehož znamení se snažíme rozeznat. Vnitřní život není něco, o co lze usilovat izolovaně, ale pokračuje při společném úsilí s těmi, kdo sdílejí stejné hledání.

Začněme prohlubováním viditelné jednoty křesťanů! Samozřejmě ne proto, abychom byli silnější tváří v tvář nepřátelskému světu, ale proto, aby se mohla projevit dynamičnost evangelia. Není nutné čekat na doladění všech teologických otázek, abychom se mohli sejít ke společné modlitbě.

Když se jako křesťané různých denominací setkáváme, povšimneme si někdy, že některé postoje se zdají, nebo skutečně mohou být, neslučitelné, minimálně na úrovni pojmů. Místo jejich zdůrazňování je možný jiný přístup: začít a vždycky znovu začínat společnou modlitbou. Právě taková zkušenost jednoty umožní Božímu lidu směřovat k vyznání víry, které by nám bylo společné.

Možná nám to také umožní změnit svůj pohled na církve: mohli bychom ji čím dál víc vnímat jako velkou rodinu těch, kdo se jako Kristovi následovníci rozhodli pro lásku? Přestaňme mezi sebou udržovat rozpory tím, že se budeme pohybovat po rovnoběžných kolejkách, které se nikdy nesečkají! Jen pak budeme kvasem pokoje.

Hledání viditelné jednoty musí jít ruku v ruce s uznáním zla, které se událo i v našich církvích, a s pevným odhodláním provést nezbytné změny. Mnoho lidí vidělo, jak se jejich důvěra zhroutila. Jsme si dobře vědomi, že důvěru některých lidí jsme zradili i v Taizé. Důvěra je křehká a je třeba ji vždy obnovovat a znovu budovat, což je možné pouze prostřednictvím naslouchání těm, kteří byli zraněni.³

3. K tomuto tématu viz poselství bratra Aloise „V církví i v Taizé je třeba pokračovat v dopracovávání se k pravdě“, které bylo zveřejněno u příležitosti evropského setkání v Rostocku a je k dispozici online na www.taize.fr/protection.

Rozšiřovat své přátelství

Pokud má církev přispívat k všeobsláhlému bratrství, je povolána, aby byla znamením přicházejícího Božího království a aby objevovala, k čemu nás Duch svatý dnes volá. Zde jsou některé z těchto výzev, které je třeba prohloubit společně s ostatními.

- Pro mnohé lidi, kteří se snaží vytvářet svou identitu, je dnes stále důležitější pocit, že někam patří. Takový pocit sounáležitosti se však nemůže rozvíjet vymezováním se vůči ostatním a konfliktem s nimi, ale respektem a setkáním. Ano, hledejme tu část pravdy, kterou mají druzí – to nám pomůže růst.
- Místem vzájemného respektu může být dialog mezi věřícími různých náboženství. V tomto dialogu je otevřenost vůči ostatním možná, když jsme sami zakořeněni ve své vlastní náboženské tradici, jako strom, který potřebuje hluboké kořeny, aby mohl mít široce otevřené větve. Je možné i opravdové přátelství, přestože zahrnuje určitou bolest z toho, že druhý člověk nemůže sdílet všechna naše nejhlubší přesvědčení.
- Mnoho lidí bolestně pociťuje, jak hluboce rasismus a diskriminace všeho druhu zatěžují mezilidské vztahy v mnoha společnostech po celém světě. Hledejme společně, co nám může pomoci změnit pohled na druhé, například nasloucháním těm, kteří opustili svou zemi původu... Přijměme tu jinakost, která dokáže proměnit v obohacení každé setkání.

- Jsme dostatečně pozorní k nářku země? Lidská činnost a nedbalost příliš často poškozují naši nádhernou planetu, jak nám připomínají ekologické katastrofy a extrémní klimatické jevy, které se v poslední době množí. Je nezbytné, abychom si uvědomili odpovědnost, kterou Bůh lidstvu svěřil. Je potřeba přijmout politická a ekonomická rozhodnutí. Každý z nás ale už nyní může zjednodušit svůj životní styl a obnovit smysl pro úžas nad krásou stvoření.
- V souvislosti s válkou, která zuří na Ukrajině a na mnoha dalších místech světa, je pro některé lidi obtížné se modlit, jako by tu Bůh tváří v tvář zlu nebyl nebo mlčel. A přesto v nás modlitba za mír probouzí smysl pro odpovědnost a solidaritu se všemi, kdo tragédií války tak nezměrně trpí. Nejde o to chtít nějaký snadný mír, který přisoudí vítězství agresorovi, ale skutečný a náročný mír, který, pokud má být trvalý, musí jít ruku v ruce se spravedlností a pravdou. Ano, modlitba za mír je naléhavější než kdy dřív.

Důvěra v Boha nám, kdo věříme, může dát naději, která je silnější než strach z budoucnosti. Není to naivní důvěra, ale v srdci ukotvené přesvědčení, že Bůh působí ve stvoření a že nás volá, abychom se i my zapojili a převzali odpovědnost za sebe... i za další generace.

Když se mír zdá být nedosažitelným ideálem a násilí rozpolcuje rodinu národů, když nás znepokojují nejrůznější nebezpečí, připomeňme si toto: ve vnitřním životě, i třeba jen chudém, když jsme solidární se svým bližním, když se rozšiřuje přátelství, tehdy nám jde naproti vzkříšený Kristus. Mění náš životní postoj, vede nás do širého světa a zve nás, abychom podnikli nečekané kroky kupředu. Budeme ho umět přijmout?

„Společně“

Připravuje se akce, která má pomoci růst viditelné jednotě křesťanů: „Společně“, „shromáždění Božího lidu“. Další informace budou zveřejněny při příležitosti týdne modliteb za jednotu křesťanů; už nyní si ale můžete rezervovat datum 30. září 2023.

Informace o setkáních v Taizé, zvláštních letních týdnech a příštím evropském setkání najdete na internetových stránkách Taizé: www.taize.fr